

Hankerekisterissä

M. Korhonen
-08

MUSEOVIRASTO
RAKENNUSMUSEON
OSASTON ARKISTO

Matkakertomus tutkija Kaarina Rissasen virkamatkasta

Karkkuun 5-6.8.1976. VAMMILA

Matkan tarkoituksena oli koekuoppia kaivamalla selvittää vanhan kirkon sisäpuolella tarvittavien tutkimusten laatu ja laajuus, mikäli maa tullaan poistamaan myöhempien töiden yhteydessä.

Taustaa

Viimeksi on kirkosta poistettu maata kesäkuussa 1960, jolloin Reino J. Palmrothin johdolla maanpintaa madallutettiin vajaan metrin verran. Palmrothilta ei ole minkäänlaista tutkimuskertomusta, ainoa säilynyt materiaali on artikkeli SM 1963:ssa, löytöluettelo, löydöt ja joukko valokuvia. Maa on ilmeisesti lapioitu ulos ja seulottu. Vanhimmat löydöt Palmroth ajoittaa 1200-luvulle (raha, 3 solkea, ketjünkannatin), ne ovat kirkon ulkopuolelta ns. Luukkaan kappelin kaivauksesta. Kirkon sisältä tullutta vanhinta materiaalia ovat keskiaikaiset rahat, jotka ovat suurimmaksi osaksi 1300-luvun lopulta ja 1400-luvulta. Rahojen löytöolosuhteista tai -paikoista ei ole tietoja. Pääasiassa esi-
neistä lienee n. 1700-luvulta.

Suoritettut tutkimukset

Paikan päällä kävi ilmi, että kalliopohja on paikoitellen näkyvässä kirkossa jo ennestään. Kaivetuista koekuopista päätellen kalliopohja on suuressa osassa kirkkoa hyvin lähellä, n. 15-30 cm maakerroksen alapuolella. Tästä maakerroksesta on lähes kaikki sekoitettua maata, osa selvää täytesoraa. Ainoa paikka, jossa on vielä ehjiä hautauksia, on kirkon luoteiskulma (kts. karttaliite); kolmessa kuopassa tuli näkyviin yhteensä neljä ehjältä vaikuttavaa hautausta. Alueella on todennäköisesti korkeintaan 2-3 hautausta päällekkäin ennen tiivistä savea ja kalliopohjaa.

Toimenpide-ehdotus

Tutkimusten laatu ja laajuus riippuu siitä, tehdäänkö kirkkoon maavai puulattia.

-Maalattia: ilmeisesti nykyinen maapohja on mahdollista jättää koskemattomaksi. Tällöin ainoita tutkimuksen kannalta tarpeellisia toimenpiteitä olisivat vuodelta 1960 olevan kirkon pohjapiirroksen tarkistaminen mm. peruskivien ja kuorihautojen sijainnin osalta, koska piirroksessa on todettu mittausvirheitä. Kuorihaudat tulisi valokuvata uudestaan ja tehdä niistä muistiinpanot. Myös kuorihautoissa säilyneet vainajat olisi aiheellista valokuvata vaatehuoneen dokumentoinniksi (myös muistiinpanot).

-Puulattia: edellyttää ilmeisesti maan poistamista. Toimenpide tarvitsee arkeologisen koulutuksen saaneen tutkijan valvontaa seuraavasti: se osa, jossa ei ole todettavissa hautoja, kaivetaan lapiolla ja maa-aines seulotaan - tämä koskee myös sakaristoa. Alue, jolla on säilynyt ehjiä hautauksia, kaivetaan arkeologisena tutkimuksena tarkemmin, jolloin mm. esineet taltioidaan oikeilta löytöpaikoiltaan ja hautausten sijainti piirretään. Alue rajoittuu Palmrotin määrittämän puukirkon perustukseen, jolloin maa-aineksen poistaminen kivien viereltä on muutenkin suoritettava huolella mahdolliset kerrokset huomioiden.

Alue on suuruudeltaan n. 12 x 7 m, keskimääräinen kaivaussyvyys ilm. runsaat puoli metriä. Kaivauksen kesto tällä alueella riippuu täysin saatavissa olevasta työvoimasta. Arvio: 3 hyvää työmiestä + piirustus- ja valokuvaustaitoinen arkeologisen koulutuksen saanut tutkija - töiden kesto 2-3 viikkoa. Työmestarien käynti paikan päällä voitaisiin ajoittaa siten, että he tulevat suorittamaan muutenkin tarvittavia tarkistuksia ja täydennyksiä kaivauksen ollessa alkuvaiheissa, jolloin yhtään työmestaria ei tarvittaisi koko kaivauksen ajaksi.

Mittausvirheiden tarkistaminen kuten edellä, samoin lisädokumentointi. Aika-arvioon ei sisälly varsinaisen kaivausalueen ulkopuolisen osan maanpoistoa, joka riippuu saatavissa olevasta työvoimasta.

Tarkempi raportti suoritetuista tutkimuksista jätetään erillisenä.

Helsingissä 11.8.1976

Kaarina Rissanen

45